

ШУМЕНСКА ПОЩА

ВЕСТНИКЪ ЗА КУЛТУРЕНЪ И СТОПАНСКИ НАПРЕДЪКЪ НА ГР. ШУМЕНЪ И ОКОЛНОСТЪТА МУ

Редакторъ-стопанинъ: Д. РАДЕВЪ

Урежда комитетъ

Излиза всѣки присъственъ срѣда и сѣбота
ГОДИШЕНЪ АБОНАМЕНТЪ 80 ЛВ. 6 МЕСЕЦА 50 ЛВ. 3 МЕСЕЦА 30 ЛВ.

ОБЯВИ: Търговски — 2 лв. кв. см.

официални — 2 лв. кв. см.

Ред. и админ.—пл. „Ц. Борисъ“. Тел. 140.

229

брой

МОДЕРНОТО КАФЕНЕ

„ПРЕСЛАВЪ“

Шуменъ

Съобщава на почитаемиѣ си клиенти и посетители,
че по случай настѣпилата криза прави намаление на
такситѣ — игри за развлечение.

Карти 4 лева

Табла 2 лева

Билиардъ 8 лева

Отъ съдържателя.

Храбростта

(По случай день на храбростта)

Не подвигъ, а саможертва; не величие и слава, а — предопредѣленъ жребий; не безсмъртие, а — величието на сжабата; не вѣчност, а — нетленност на душата, все-вѣчност на духа! По такъвъ пътъ вървятъ, творятъ, величатъ и свършватъ земния си пътъ беззавитѣ отъ сжабата синове на Родината, за да останатъ навѣки въ душата и духа на тѣзи, що следватъ задъ тяхъ. По него тѣ ще изцелелятъ въ свещенъ съ сжакъ величието на духа и безсмъртието на душата! Като въ светия тукъ съхраняватъ навѣки и име, и честъ, и светиня! По него възправени възвигатъ мраморни чела всевѣчни жертвеници. На кладитѣ пламти вѣчно буйниятъ огънь на безпредѣлна обичъ по Родъ и Родина! Повседневно на тѣхъ изгари въ велика саможертва духътъ на обреченитѣ жертви, за честъ и спасение на Родината!

Не друмъ, а — вѣчност; не жертвеникъ, а — клада; не саможертва духътъ на мажественитѣ, достойнитѣ, храбритѣ. Той е жертвеникъ на беззавитѣ, надаренитѣ отъ сжабата, творитѣ на епохи, създателитѣ на величието. Той е саможертвата на готовитѣ красиво да умира, безстрашно да свършватъ съ земния си пътъ, да се обезсмъртватъ!

За този пътъ днесъ копнѣятъ душитѣ, лѣѣ свидна надежда духътъ, чезнатъ тѣлата! Младитѣ синове на Родината, обречени на велика саможертва, вчера възхваляваха и чувствуваха деня на най-великата добродетель — храбростта, която запечатватъ въ сърцата си, внедряватъ въ духа си, готови, когато часътъ удари, да дадатъ и живота си за величието на Татковината.

Майоръ Ил. Петковъ.

Отъ обстоятелството, че либето й хайдутува следъ като е пилъ цѣлия день се разбира че не се отнася за възпититѣ народни хайлутѣ, които бранѣха покрай личната и семейна честъ, така сжщо и материално слабитѣ. Ясно личи, че тукъ „либето, стара пияница“ е вреденъ въ всѣко отношение на обществото.

За пиянството си не мисли хубаво, въ трезво състояние, разбира се, и самия момъкъ. Той знае за разочарованията които донесе пиянството му на изгората. И въ време на прояснение съжелява че я огорчава съ пизнето си:

„Пилъ би вино, вино и ракия,
Ала ми е коня аджамия;
А го карамъ по цареви друми
А той отива на момини врата,
Декъ съмъ другъ пжѣ ходилъ
Излѣзлю е либе Параскева,
Коня прихваща у мене не поглежда.“

Досещаме се защо Параскева нѣма желание да го погледне. И сега ние разбираме, защо пѣснитѣ въ които е подчертана идеята за трезвостъ, говорятъ или отъ името на изгората — къмъ нейния любимъ, или отъ името на майката къмъ нейния синъ. Жената — пѣвецъ е авторъ на болшинството отъ тия пѣсни, защото тѣ най-добре познаватъ неволитѣ и разочарованията, като последици отъ пиянството. Майката е загрижена за утрешния день на семейството, като пазителка на семейния моралъ и благосъстояние, девойката — утрешната майка, домакиня, съпруга, сж главнитѣ носители на идеята за трезвостъ въ нашето народно творчество. Така, тия два образа изпѣкватъ у насъ освенъ съ многото си симпатични черти още и съ тия не защитници на здравъ общественъ мирогледъ, защитници на културното трезво начало въ всѣко отношение.

В. Вълчевъ

Вникъ „Шуменска поща“ е най-много четения и разпространенъ в-къ въ града и околността.

Печатница „З О Р А“ — Шуменъ

На прохлада при бай Злата

Ето лѣтото настѣпва
И започва жегата
Вечъ курорта ще започне
Всѣки да се стѣга
Който нѣма тази възможностъ
Да не се тревожи
На чистъ въздухъ да прекара
И сиромакъ може
Да отиде в'къшкетѣ
Съ свойтѣ познати
Въвъ бараката прочута
На бае ви Злати.
Всичко финно, прѣсно, вкусно
Тамо се сервира
И се точи шуменската
Отлѣжала бира.
На закускитѣ чудесни
Отличната скара
Казвамъ право не го крия
Би завидѣлъ царя.
А прислугата вежлива
Все момпи крилати
Кога смѣтката ви правятъ
Тѣ не пишатъ дати
И за туй пакъ препоръчвамъ
На близки, познати
Бараката симпатична
На славни бай Злати

С. М.

Идеята за трезвостъ въ народното творчество

Народното творчество, яркъ изразъ на народния животъ въ неговитѣ най-различни страни, отразява този животъ по многостраненъ начинъ и прави интересно изучаването му въ всѣко направление. Тука не е скрито нищо отъ наблюдателния нар. творецъ: общественни въпроси, въпроси отъ семеенъ характеръ, за отношението къмъ природата, отношения между младитѣ, народно право, народна медицина и какво още.

Покрай този многообразенъ материалъ, въ народното творчество се третира и е единъ доста важенъ въпросъ, който всѣкой пътъ заслужава вниманието ни. Това е въпроса какъ поглежда народътъ къмъ пиянство, тютюнъ, развратъ и т. н. При това е интересно да се забележи обстоятелството, че въ много нар. пѣсни и приказки се говори твърде често за пиене на вино. Въ хайдужкитѣ народни пѣсни навсѣкжде пияното агне е придружено отъ червено вино. По свадби, нар. празници и трапези сжщо се говори за виното като неразлѣленъ елементъ отъ тѣзи трапези. Това ние си обясняваме съ факта, че тогава още нашия народъ е билъ далече отъ отрицателнитѣ влияния на културнитѣ страни, и като че ли по-малко се е боялъ отъ спиртнитѣ питиета. Но при все това, още тогава се творятъ пѣсни съ противоположно настрояние.

И така, народниятъ пѣвецъ, трезвенъ както и самия бъл-

гарски народъ, се отнася ярко отрицателно къмъ пиянството като порокъ, който руши семейни и обществени добродѣтели, интимни отношения, дружба и други подобни. Пѣснитѣ отъ този родъ сж на различни групи. У нѣкои се само осмива пиянството, другаде се рѣзко критикува и отрича, а нѣкжде е въпросъ за лична (или национална) гордостъ: отдѣлни герои, често национални (турчинъ и българинъ) се обзалагатъ да се надпаватъ. Въ всички случаи пѣснитѣ отъ този характеръ сж имали несъмнено възпитателно значение. И тѣ сж играли онака общополезна роля, тогава когато не е имало въздържателно движение, което да канализира борбата съ това обществено зло.

Идеалътъ за трезвостъ въ семейството и обществото на пръвъ планъ е мечта на българската девойка. Това виждаме отъ долната пѣсенъ, записана отъ П. Славейковъ.

„Дай ми, Боже, що сърдце ми сака!

Дай ми, Боже, крила соколови,
Да прелитна преку цѣрно море
Да отбере юнакъ спроти мене,
Що на мене лега и прилега:—
Що не пие вино и ракия,
Що не пие жѣлтата тутуна:
Отъ тутуна кука попуканъ,
Отъ вино е кука побѣлвана,
Отъ ракия мома нелибена.“

Ако има за съпругъ пияница
Тя ще се оплаква на гората:
„А либето, стара пияница,
Денемъ пие, ноще хайдутува.“

